

2.16 **Επισημαίνει** ότι πρέπει να αναγνωρισθεί και να τονισθεί ότι κάθε μετανάστης χρειάζεται εργασία και αυτοσυντήρηση για την αντιμετώπιση των αναγκών του. Πέραν των οικονομικών πτυχών η επιχειρηματικότητα και οι μικρές επιχειρήσεις συμβάλλουν στη θετική εξέλιξη της κοινωνίας. Η δυνατότητα να κατέχει και να διευθύνει μια επιχείρηση επηρεάζει την ένταξη και, συνεπώς, πρέπει να παρέχεται μεγαλύτερη κοινωνική ενίσχυση.

2.17 **Υπενθυμίζει** ότι οι γυναίκες υφίστανται δυσμενείς διακρίσεις τόσο λόγω φύλου όσο και λόγω εθνικής προέλευσης. Στην περίπτωση που λαμβάνονται υπόψη τα προβλήματα του φύλου τότε η εργασία, όντας πιο στοχοθετημένη και αποτελεσματική, θα συνέβαλε στην καλύτερη ένταξη των μεταναστών.

2.18 **Τονίζει** ότι μια επιτυχημένη ενταξιακή πολιτική προϋποθέτει ότι λαμβάνονται υπόψη και άλλες αξίες εκτός από την

αμιγώς οικονομική. Η μετανάστευση ανοίγει προοπτικές που μπορούν να ωφελήσουν τη ζωή κάθε πολίτη, και συγχρόνως να προσφέρουν στην Ένωση πολύτιμες δεξιότητες γενικότερα.

2.19 **Υπογραμμίζει** τη σημασία του έργου των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, με τις οποίες εργάζονται στενά και **υποστηρίζει** τα προγράμματά τους, στόχος των οποίων αποτελεί η επιτάχυνση της ένταξης των μεταναστών στην πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας υποδοχής (εκμάθηση της γλώσσας, γνώση του πολιτισμού της χώρας και των δημοκρατικών αρχών, κοινωνική και πολιτική μόρφωση, διαφύλαξη της εθνικής ταυτότητας των μεταναστών, κ.λπ.). Την ύψιστη ευθύνη την φέρει πάντοτε το εθνικό επίπεδο που οφείλει να ενεργεί υπέρ της ένταξης στην κοινωνία, σε στενή συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και να συνεχίζει το διάλογο με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις,

Βρυξέλλες 13 Απριλίου 2005

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Peter STRAUB

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα την Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Μελέτη για τις σχέσεις μεταξύ νόμιμης και παράνομης μετανάστευσης

(2005/C 231/06)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Έχοντας υπόψη την Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Μελέτη για τις σχέσεις μεταξύ νόμιμης και παράνομης μετανάστευσης COM(2004) 412 τελικό

Έχοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 4ης Ιουνίου 2004 να ζητήσει τη γνωμοδότηση της ΕΤΠ επί του θέματος αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 265, πρώτο εδάφιο της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

Έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της στις 5 Απριλίου 2004 να αναθέσει την κατάρτιση του σχεδίου αυτής της γνωμοδότησης στην επιτροπή «Εξωτερικές Σχέσεις»,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 63 παράγραφος 2, περίπτωση β,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας για το πρόγραμμα της Χάγης: ενίσχυση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα τις συγκεκριμένες κατευθύνσεις για το άσυλο, τη μετανάστευση, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής τους διάστασης και τη διαχείριση των συνόρων,

Έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της για την Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα — Μετανάστευση, ένταξη και απασχόληση (COM(2003) 336 τελικό, CdR 223/2003 fin⁽¹⁾)

Έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της για την Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την παρουσίαση πρότασης οδηγίας και δύο προτάσεων σύστασης προκειμένου να διευκολυνθεί η εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα COM(2004) 178 final — 2004/0061 (CNS) — 2004/0062 (CNS) — 2004/0063 (CNS), που υιοθετήθηκε στις 17 Νοεμβρίου 2004 (CdR 168/2004 fin).

Έχοντας υπόψη άλλες γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με την πολιτική για τους πρόσφυγες (CdR 90/2001 fin⁽²⁾, CdR 214/2001 fin⁽³⁾, CdR 93/2002 fin⁽⁴⁾, CdR 249/2003 fin⁽⁵⁾).

Έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησής της (CDR 337/2004 rev.1) που υιοθετήσε στις 7 Φεβρουαρίου 2005 η επιτροπή εξωτερικών σχέσεων (εισηγητής: ο κ. Keith Brown, Μέλος του Συμβουλίου της Κομητείας Clackmannanshire (UK/UKEN-EA).

- 1) Εκτιμώντας ότι η μελέτη συμπεραίνει ότι «υπάρχει σχέση μεταξύ νόμιμης και παράνομης μετανάστευσης όμως η σχέση αυτή είναι περίπλοκη και ασφαλώς δεν είναι άμεση».
- 2) Εκτιμώντας, ότι η μελέτη περιγράφει ορισμένες πολιτικές πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη κοινής μετανάστευσης.
- 3) Εκτιμώντας ότι η μελέτη επισημαίνει ότι χρειάζονται πιο αξιόπιστες και συγκρίσιμες στατιστικές σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 4) Εκτιμώντας ότι η γήρανση του πληθυσμού και η μείωση του ενεργού πληθυσμού θα οδηγήσουν σε έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στην αγορά εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα δημιουργήσουν μια συνεχή ανάγκη μετανάστευσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 5) Εκτιμώντας ότι το πρόγραμμα Χάγη που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Νοεμβρίου 2004 εκθέτει ένα πρόγραμμα εργασίας για την ανάπτυξη μιας κοινής μεταναστευτικής πολιτικής.

υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση στη σύνοδο ολομέλειάς της, της 13ης και 14ης Απριλίου 2005 (συνεδρίαση της 13ης Απριλίου).

1. Οι απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

A. Περίοδος αξιολόγησης

1.1 Επικροτεί τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις σχέσεις μεταξύ της νόμιμης και παράνομης μετανάστευσης και θεωρεί ότι συμβάλλει αξιολογικά στην ανάπτυξη της μεταναστευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως με την περιγραφή των πολιτικών πρωτοβουλιών που εκτίθενται στη μελέτη,

1.2 ενδιαφέρεται πολύ για τη μελέτη λόγω του μείζονος ρόλου που διαδραματίζουν οι περιφερειακές και τοπικές αρχές για την υποδοχή, την εγκατάσταση και την ένταξη των μεταναστών. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν πρωτεύοντα ρόλο για την παροχή των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας προς τους μετανάστες και στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται η στέγαση, η εκπαίδευση, η υγεία και οι υπηρεσίες απασχόλησης,

1.3 εύχεται να εξεταστεί η μελέτη αυτή στα πλαίσια της ανάπτυξης μεταναστευτικής πολιτικής και πολιτικής του ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση ιδίως μετά τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε τον Οκτώβριο 1999 και την υιοθέτηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του προγράμματος «Χάγη» τον Νοέμβριο 2004 στο οποίο τονίζεται η σπουδαιότητα της μεταναστευτικής πολιτικής,

1.4 ανησυχεί διότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο βραδύνει να καταστρώσει μία μεταναστευτική πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση που θα βασίζεται στα συμπεράσματα που συμφωνήθηκαν στο Συμβούλιο του Τάμπερε,

1.5 τονίζει ότι στη μελέτη συμπεραίνεται ότι «υπάρχει συνάφεια μεταξύ νόμιμης και παράνομης μετανάστευσης αλλά η σχέση είναι περίπλοκη και βεβαίως όχι άμεση εφόσον πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι παράγοντες». Επισημαίνει όμως ότι η παράνομη μετανάστευση αποτελεί βασικό μέλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διότι μπορεί να υπονομεύσει τις πολιτικές που έχουν χαραχθεί για την πρόωθηση της κανονικής μετανάστευσης και να συντελέσει στη δημιουργία καταστάσεων έχθρας στις φιλοξενούσες κοινότητες. Για το λόγο αυτό, η αποτελεσματική πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης έχει καθοριστική σημασία για την εσωτερική ασφάλεια στην ΕΕ. Επιπλέον, παράνομοι μετανάστες μπορούν να διατρέξουν προσωπικό κίνδυνο και να πέσουν θύματα εκμετάλλευσης. Ενώπιον των εν λόγω προβλημάτων είναι σημαντικό να αναπτυχθεί μια ισορροπημένη πολιτική που να προωθεί μέτρα για τη διασφάλιση μιας δίκαιης και κανονικής μετανάστευσης σε συνδυασμό με μέτρα για την αποθάρρυνση παράνομων μεταναστών,

⁽¹⁾ EE C 109, 30.04.04, σελ. 46-49

⁽²⁾ EE C 19, 22.01.02, σελ. 20-22

⁽³⁾ EE C 107, 03/05/2002, σελ. 85-88

⁽⁴⁾ EE C 278, 14.11.02, σελ. 44-48

⁽⁵⁾ EE C 23, 27.1.2004 σελ. 30-32.

1.6 τονίζει ότι ανησυχεί για τη χρήση του όρου «παράνομη μετανάστευση», ιδίως όταν πολλοί μετανάστες της κατηγορίας αυτής δεν αποτελούν το αντικείμενο ποινικής δίωξης και, για το λόγο αυτό, θα προτιμούσε να χρησιμοποιείται ο όρος «αντικανονική μετανάστευση», όπου ενδείκνυται,

1.7 τονίζει ότι η μελέτη επισημαίνει σημαντικό αριθμό ελλείψεων και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταστρώσει ένα ερευνητικό πρόγραμμα που να καλύπτει τις εν λόγω ελλείψεις και θα επηρεάσει τη διαμόρφωση της πολιτικής,

1.8 υπογραμμίζει ότι η μελέτη αναφέρεται και σε άλλες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες αφορούν τους μετανάστες όπως η αναπτυξιακή πολιτική και η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης. Επιπλέον, η Επιτροπή των Περιφερειών έχει επίγνωση του ευρέος φάσματος των τομέων πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασκούν επιρροή στη μεταναστευτική πολιτική και ιδιαίτερα στην κοινωνική και οικονομική πολιτική και γι' αυτό ζητεί να συγκροτηθεί ομάδα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή που θα αποτελείται από μέλη των Γενικών Διευθύνσεων για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων που αφορούν τους μετανάστες.

β. Ενίσχυση της διαβούλευσης και της ανταλλαγής πληροφοριών σε επίπεδο ΕΕ

1.9 Συμφωνεί με τα συμπεράσματα της μελέτης ότι δηλαδή τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι αξιόπιστα και συγκρίσιμα και φρονεί ότι η Επιτροπή με την υποβολή σχεδίου δράσης για τη συλλογή και ανάλυση κοινοτικών στατιστικών στον τομέα της μετανάστευσης (COM (2003) 179 τελικό) και με την πρώτη ετήσια έκθεση για τη μετανάστευση και την ένταξη (COM(2004) 508 τελικό) αρχίζει την εξέταση αυτού του θέματος,

1.10 δίδει έμφαση στον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές για τη συλλογή δεδομένων και στατιστικών στοιχείων και ζητεί την πλήρη συμμετοχή τους στις διαβουλεύσεις σχετικά με την καθιέρωση αξιόπιστων και συγκρίσιμων στατιστικών στοιχείων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά τη συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων,

1.11 υποστηρίζει την πρόταση της μελέτης για «μιά πιο εντατική και στοχοθετημένη χρήση της διαβούλευσης και ανταλλαγής ενημέρωσης» και επικροτεί τη σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων με την επωνυμία Επιτροπή για τη Μετανάστευση και το Άσυλο καθώς και την καθιέρωση δικτύου Εθνικών Σημείων Επαφής για την Ένταξη,

1.12 συμφωνεί με την καθιέρωση ενός Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης και ενός Παρατηρητηρίου και πιστεύει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές οφείλουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στο εν λόγω δίκτυο, δεδομένου ότι μπορούν να συμβάλουν προσφέροντας συγκεκριμένες εμπειρίες και καλύτερες πρακτικές,

1.13 φρονεί ότι θα υπάρξουν μεγαλύτερες ευκαιρίες για την ανταλλαγή εμπειριών και ορθότερων πρακτικών συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων όπως η εξέταση από ομάδες ομολόγων των μηχανισμών αξιολόγησης της μεταναστευτικής πολιτικής και επισημαίνει ότι αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με την υιοθέτηση της ανοικτής μεθόδου συντονισμού για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής και ζητεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να υιοθετήσει τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον εν λόγω τομέα,

γ. Ανάπτυξη νέων πολιτικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της κοινής μεταναστευτικής πολιτικής

Για τη νόμιμη μετανάστευση

1.14 στηρίζει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι λόγω της δημογραφικής παρακμής και της γήρανσης του πληθυσμού, η πρόσληψη εργαζομένων, υπηκόων τρίτων χωρών και η μετανάστευση στην ΕΕ για οικονομικούς λόγους πιθανόν να συνεχιστεί και να αυξηθεί. Επιπλέον, πρέπει να τονιστούν και άλλες συγκυριακές θετικές οικονομικές και κοινωνικές πτυχές της μετανάστευσης, όπως για παράδειγμα το νέο ανθρωπινό κεφάλαιο, η εξειδίκευση και ο ανθρωπίνος εμπλουτισμός. Το θέμα αυτό εξετάζεται στην έκθεση Κοκ όπου αναφέρεται ότι η γήρανση θα αυξήσει τη ζήτηση των συντάξεων και της υγειονομικής περίθαλψης ενώ συγχρόνως θα μειώνεται ο αριθμός του οικονομικά ενεργού πληθυσμού που θα παράγει τον απαραίτητο πλούτο (1). Επιπλέον στην έκθεση Κοκ υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η γήρανση του πληθυσμού θα έχει ως αντίκτυπο να μειωθεί σε 1.2 % μέχρι το 2040 (2) το ποσοστό της εν δυνάμει ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το σημερινό ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 2 — 2.25 %.

1.15 τονίζει ότι η περιφερειακή διάσταση είναι ουσιαστικής σημασίας για τη μεταναστευτική και ενταξιακή πολιτική της ΕΕ και πιστεύει ότι πρόκειται για σημαντικό τομέα που πρέπει να εξεταστεί. Η περιφερειακή διάσταση της εν λόγω συζήτησης είναι βασικής σημασίας διότι ορισμένες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκαταλείπονται από τον πληθυσμό τους και υποφέρουν από σοβαρές ελλείψεις εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού ενώ ο πληθυσμός άλλων περιφερειών αυξάνεται ταχέως, πράγμα που δημιουργεί, σε τοπικό επίπεδο, πιέσεις στην παροχή υπηρεσιών και στη στέγαση. Η Επιτροπή των Περιφερειών φρονεί ότι χρειάζεται να καταβληθούν μεγάλες προσπάθειες για την ανάπτυξη της περιφερειακής και τοπικής μεταναστευτικής διάστασης, ιδιαιτέρως όσον αφορά στην κοινωνική ενσωμάτωση. Σήμερα, αυτό γίνεται με το πρόγραμμα INTI. Το 2004, διατέθηκαν στο πρόγραμμα 6 εκατομμύρια ευρώ, αλλά παρελήφθησαν 158 αιτήσεις επιχορήγησης για ποσό που ανερχόταν συνολικά στα 42.580.000 ευρώ. Η ΕΤΠ ζητά να αυξηθούν σημαντικά οι χρηματοδοτικοί πόροι του προγράμματος αυτού για την περίοδο 2007 — 2013,

1.16 επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να ξεκινήσει εμπειροστατωμένη διαδικασία διαβούλευσης με θέμα την εισδοχή οικονομικών μεταναστών. Η πράσινη βίβλος για μια κοινοτική προσέγγιση της διαχείρισης της οικονομικής μετανάστευσης (COM(2004) 811 τελικό) δημοσιεύτηκε το 2005 και η ΕΤΠ πιστεύει ότι η συμμετοχή της στη διαδικασία διαβούλευσης είναι σημαντική, λόγω των πιθανών συνεπειών της μετανάστευσης στις τοπικές και στις περιφερειακές αγορές εργασίας και στις υπηρεσίες που παρέχονται από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές,

1.17 συμφωνεί με τη μελέτη όπου αναφέρεται ότι η ενίσχυση της ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως σε κράτη μέλη αποτελεί βασικό στόχο της μεταναστευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος επιτυγχάνεται με την ένταξη των μεταναστών στην αγορά εργασίας και διευκολύνεται αφενός με την κινητικότητα των υπηκόων τρίτων χωρών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αφετέρου, με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους,

(1) «Αντιμετωπίζοντας την πρόκληση , η στρατηγική της Λισσαβώνας για την μεγέθυνση και την απασχόληση», έκθεση της ομάδας υψηλού επιπέδου με πρόεδρο τον Wim Kok, σελίδα 13. (Νοέμβριος 2004).

(2) Kok : σελίδα 13.

1.18 επικροτεί την αρχή της κινητικότητας που εισήχθη με την οδηγία για το καθεστώς των μακροχρόνια διαμενόντων (Νοέμβριος 2003). Η εν λόγω χορήγηση δικαιωμάτων κινητικότητας σε εκείνους που διαμένουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση για περισσότερο από 5 χρόνια και η κινητικότητα των υπηκόων τρίτων χωρών διευκολύνθηκαν και με την επέκταση του κανονισμού 1408/71. Συμφωνεί επίσης ότι στις προτάσεις της Επιτροπής προβλέπεται ως ένα βαθμό ορισμένη κινητικότητα για την εισδοχή των ξένων σπουδαστών και ερευνητών,

1.19 τονίζει ότι για να επιτευχθούν οι στόχοι της Λισαβόνας πρέπει να προσληφθούν περισσότεροι ερευνητές στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι ο τομέας των προσλήψεων θα αποτελέσει σημαντική δοκιμασία για την ανάπτυξη της μεταναστευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ικανότητα της να καλύψει τις ελλείψεις εξειδικευμένου προσωπικού. Στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας (COM (2004) 178 τελικό), αναφέρεται ότι μέχρι το 2010 θα χρειαστούν 700 000 επιπλέον ερευνητές αν η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί να επιτύχει τους στόχους της Λισαβόνας,

1.20 επισημαίνει ότι το Συμβούλιο Υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών συμφώνησε τον Νοέμβριο 2004 σε μια γενική προσέγγιση όσον αφορά την οδηγία. Ενώ στην προσέγγιση αυτή περιλαμβάνεται η αναγνώριση των προσόντων, των συνθηκών εργασίας και των φορολογικών ευεργετημάτων, εντούτοις δεν φαίνεται να συμπεριλαμβάνεται η χαλάρωση των προϋποθέσεων εισόδου για τις οικογένειες ερευνητών που απασχολούνται για ορισμένο χρόνο. Η ΕΤΠ πιστεύει ότι το σημείο αυτό έχει καθοριστική σημασία για την προσέλκυση ερευνητών και η ρύθμιση θα επιτρέψει στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να φθάσουν στο ίδιο επίπεδο με άλλες χώρες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και ο Καναδάς,

1.21 δίδει έμφαση στον σημαντικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης και στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και ανάπτυξης επαγγελματικών δεξιοτήτων που είναι σημαντικές για την ένταξη των πρόσφατων μεταναστών. Η ένταξη στην αγορά εργασίας μειοεκτικών ομάδων αποτέλεσε βασικό θέμα της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης για την ενίσχυση της προσφοράς εργασίας, τη βελτίωση της προσαρμοστικότητας και της ανταπόκρισης στις κλαδικές και περιφερειακές ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό. Οι νέες Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απασχόληση έχουν ως στόχο τη μείωση του χάσματος απασχόλησης μεταξύ των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των πολιτών των τρίτων χωρών, το οποίο το 2002 παρουσίασε μια διαφορά της τάξεως του 11,7 %. Η μελέτη δεν αναφέρεται σε δραστηριότητες που υπάγονται στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για την προώθηση της ένταξης των μεταναστών στη νέα αγορά της εργασίας και στις καινοτόμες εργασίες που πραγματοποιήσαν στον εν λόγω τομέα οι τοπικές και περιφερειακές αρχές.

1.22 επισημαίνει τα συμπεράσματα της μελέτης για την αποτελεσματικότητα των μέτρων νομιμοποίησης τόσο από πλευράς μετανάστη όσο και από πλευράς κράτους μέλους, και πιστεύει ότι τα ευρείας κλίμακας μέτρα νομιμοποίησης δεν είναι συνήθως ο

πλέον ενδεδειγμένος τρόπος επίλυσης των προβλημάτων αντικανονικής μετανάστευσης. Ωστόσο, η κατά περίπτωση νομιμοποίηση μπορεί να αποτελεί χρήσιμο μέσο αντιμετώπισης πολλών περιπτώσεων αντικανονικής μετανάστευσης,

1.23 συμφωνεί με τα ευρήματα της μελέτης που δίνουν βάρος στην άποψη ότι οι νομιμοποιήσεις δεν πρέπει να θεωρούνται τρόπος διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών επειδή στην πραγματικότητα φαίνονται πολλές φορές ως αρνητική συνέπεια της μεταναστευτικής πολιτικής σε άλλους τομείς, αλλά η νομιμοποίηση μπορεί να είναι αναγκαία, ανάλογα με την περίπτωση, όταν οι μετανάστες ενσωματώνονται στις τοπικές κοινότητες για να εγκαταλείψουν την παραοικονομία, να αυξηθούν τα έσοδα από τη φορολογία και να βελτιωθεί η κοινωνική συνοχή. Έχουν ενδιαφέρον σχετικά σχόλια που περιέχονται σε έκθεση της Βουλής των Λόρδων ⁽¹⁾,

1.24 συμφωνεί με την έκθεση της Βουλής των Λόρδων όπου αναφέρεται ότι είναι αναπόφευκτες ορισμένες μορφές νομιμοποίησης μακροχρόνια παράνομων μεταναστών εάν επιθυμούμε να αποφευχθεί η δημιουργία μίας αυξανόμενης υποδεέστερης τάξης της οποίας η κατάσταση δεν συνάδει με το νόμο και η οποία μπορεί να καταστεί θύμα εκμετάλλευσης. Η Βουλή των Λόρδων στην έκθεση της τονίζει ότι πρέπει να περιορισθούν οι θετικοί παράγοντες που δημιουργεί η νομιμοποίηση και προτείνει να αντιμετωπισθεί αυτό, γενικότερα, με την εξέταση κατά περίπτωση αντί της χορήγησης ευρείας εκτάσεως αμνηστία. Τέλος, η Βουλή των Λόρδων πιστεύει ότι η χορήγηση αμνηστίας μπορεί να δημιουργήσει μια πρώτη τάξεως ευκαιρία για να αποκτηθούν αξιόπιστες πληροφορίες για το μέγεθος και τη φύση του πληθυσμού των παράνομων μεταναστών ⁽²⁾,

Παράνομη μετανάστευση

1.25 Λαμβάνει γνώση των πολλών μορφών της παράνομης μετανάστευσης και των δυσκολιών που συναντά η έρευνα στους εν λόγω τομείς. Πάντως, θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί περαιτέρω έρευνα όσον αφορά τις διάφορες κατηγορίες των παράνομων μεταναστών ώστε να διαμορφωθούν αποτελεσματικότερες πολιτικές. Σχετικά με τα ανωτέρω είναι σημαντικό να γίνουν διαφοροποιήσεις μεταξύ:

- των ατόμων που έχουν εισέλθει στη χώρα νόμιμα αλλά έχει εκπνεύσει η ημερομηνία παραμονής τους
- των ατόμων που έχουν άδεια διαμονής στη χώρα αλλά έχουν παραβιάσει τις προϋποθέσεις εισόδου
- των ατόμων εκείνων που απορρίφθηκε η αίτηση χορήγησης ασύλου
- των ατόμων που εισήλθαν στη χώρα αντικανονικά και στα οποία δεν χορηγήθηκε άδεια εισόδου διότι εισήλθαν από σημεία όπου δεν επιτρέπεται η είσοδος και χωρίς τα απαιτούμενα δικαιολογητικά,

1.26 υποστηρίζει τις απόψεις που εκτίθενται στη μελέτη ότι η ανάπτυξη κοινοτικής πολιτικής για την επιστροφή, τη σύναψη συμφωνιών συνεργασίας με τις χώρες προέλευσης και τη μετατροπή της αδήλωτης εργασίας σε νόμιμη απασχόληση αποτελούν βασικά στοιχεία για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης.

⁽¹⁾ Βουλή των Λόρδων Select Committee on the European Union (Επιτροπή περιορισμένης σύνθεσης για την ΕΕ) : «A Community Policy on Illegal Immigration» (Μια κοινοτική πολιτική για τη μετανάστευση): Session (σύννοδος) 2001 –2002 : 37^η Έκθεση

⁽²⁾ Βουλή των Λόρδων: § 112.

1.27 επικροτεί τις προτάσεις της μελέτης για την ανάπτυξη κοινοτικής πολιτικής επαναπατριsmού. Τον Νοέμβριο 2002 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε πρόταση για την κατάρτιση προγράμματος δράσης με θέμα την επιστροφή. Η εφαρμογή του πρέπει να επιταχυνθεί.

1.28 συμφωνεί με τη μελέτη όπου αναφέρεται ότι η συνεργασία των τρίτων χωρών για να μειωθούν οι ροές της παράνομης μεταναστευσης είναι ζωτικής σημασίας και σε πρόσφατα συμπεράσματα Ευρωπαϊκών Συμβουλίων τονίσθηκε η ανάγκη για εμπειριστατωμένη προσέγγιση της μετανάστευσης, με στόχο την εξέταση του θέματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και των πολιτικών και αναπτυξιακών θεμάτων στις χώρες προέλευσης και διελεύσης,

1.29 επιδοκιμάζει τη συνέργια μεταξύ των τομέων της πολιτικής για τη μετανάστευση και την ανάπτυξη που εκτίθενται στη μελέτη και φρονεί ότι η αναπτυξιακή πολιτική μπορεί να βελτιώσει τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες των τρίτων χωρών ώστε να μειωθούν οι αρνητικοί παράγοντες που οδηγούν σε μετανάστευση προς την ΕΕ,

1.30 υπογραμμίζει ότι είναι ανάγκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση να αναπτύξει δράση για την προώθηση κοινών πρωτοβουλιών με γειτονικές χώρες μέσω προγραμμάτων όπως το Νέο Μέσο Γειτονίας και τα Tacis, Meda, Encas και INTERREG. Είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένας «κύκλος φίλων» έτσι ώστε να επεκταθούν η ειρήνη και η αλληλεγγύη στις χώρες που γειτονούν με την Ευρωπαϊκή Ένωση τώρα μετά τη διεύρυνση της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να συνεργαστεί με τις χώρες αυτές για να βελτιώσουν την οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση ώστε να περιορισθούν οι αρνητικοί παράγοντες όπως η υψηλή ανεργία, οι χαμηλοί μισθοί, το δημοκρατικό έλλειμμα και το οργανωμένο έγκλημα. Ένας από τους τομείς προτεραιότητας της συνεργασίας θα είναι η διαχείριση της μετανάστευσης. Ορισμένες γειτονικές χώρες έχουν αναπτύξει σχέδια δράσης ειδικά στοχοθετημένα στην αντικανονική μετανάστευση και η ΕΕ είναι έτοιμη να υποστηρίξει την εφαρμογή τους, όπως και δράσεις κατά της αντικανονικής μετανάστευσης εκ μέρους των χωρών που θα εκπονήσουν ανάλογα σχέδια.

1.31 τονίζει τον σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισαν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές για τα προγράμματα όπως τα Tacis, Meda, Encas και INTERREG και υπενθυμίζει στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να διαδραματίζουν βασικό ρόλο για την κατάρτιση των προγραμμάτων που θα τα διαδεχθούν,

1.32 επικροτεί γενικότερα τις προτάσεις για το Νέο Μέσο Γειτονίας αλλά εκφράζει την απογοήτευση της διότι το Μέσο αυτό (αποτελεί αντικείμενο χωριστής γνωμοδότησης της ΕΤΠ) δεν δίνει μεγαλύτερο ρόλο στις τοπικές και περιφερειακές αρχές, ιδίως μάλιστα όταν πολλοί τομείς που καλύπτονται από το Μέσο αφορούν αρμοδιότητες τους,

1.33 συμφωνεί με τη μελέτη όπου δίνεται έμφαση στην ανάγκη να αντιμετωπιστούν η παράνομη αγορά εργασίας και η παραοικονομία και όπου τονίζεται ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις η παραοικονομία ανέρχεται μεταξύ 7-16 % του ΑΕγχΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης μολονότι αυτό δεν παράγεται εξ' ολοκλήρου από τους παράνομους μετανάστες. Χρειάζεται η μετατροπή της αδήλωτης εργασίας σε νόμιμη απασχόληση. Η ανάγκη αυτή περιελήφθη ως

μία από τις δέκα προτεραιότητες των κατευθυντήριων γραμμών του 2003 για την απασχόληση. Ορισμένα κράτη μέλη περιέλαβαν ειδικά μέτρα για τους αλλοδαπούς εργαζόμενους και τους μετανάστες σε αντικανονική κατάσταση στα Εθνικά Προγράμματα Δράσης για την Απασχόληση (ΕΠΔΑ), και η ΕΤΠ επικροτεί την έκκληση που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα της Χάγης και απευθύνεται στα κράτη μέλη να προωθήσουν την επίτευξη των στόχων για την περιστολή του φαινομένου της παράνομης αγοράς εργασίας, στόχων που περιγράφονται στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση,

1.34 επισημαίνει την ανάγκη να ενισχυθεί η υποστήριξη των μεθοριακών περιοχών οι οποίες, σε σύγκριση με άλλες περιοχές, επηρεάζονται περισσότερο από την αντικανονική είσοδο και υποστηρίζει τη σύσταση Ευρωπαϊκού Σώματος Συνοροφυλάκων μαζί με την καθιέρωση συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης, επειδή πιστεύει ότι πρέπει να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική, κοινή διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, επιπλέον, ότι πρέπει να προαχθεί η δικαστική και αστυνομική συνεργασία σε κεντρικό αλλά και σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο.

2. Οι συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

2.1 υπενθυμίζει στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το σημαντικό τον ρόλο που διαδραματίζουν οι περιφερειακές και τοπικές αρχές για την ένταξη των μεταναστών. Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, επισημαίνει τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε πολλές πρωτοβουλίες που εκτίθενται στη μελέτη. Σε αυτές περιλαμβάνονται η ανταλλαγή εμπειριών για τα μέτρα ένταξης, η ανάπτυξη προγραμμάτων όπως το Νέο Μέσο Γειτονίας και τα προγράμματα που θα διαδεχθούν το Tacis και το INTERREG, κλπ. και γι' αυτό συνιστά την πλήρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στα εν λόγω προγράμματα,

2.2 υποστηρίζει ότι πρέπει να δοθούν μεγαλύτερες ευκαιρίες για ανταλλαγές εμπειριών και ορθών πρακτικών περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων όπως η εξέταση από ομάδες ομολόγων των μηχανισμών αξιολόγησης της μεταναστευτικής πολιτικής, και παρατηρεί ότι αυτό θα μπορούσε να γίνει μέσω της υιοθέτησης της ανοικτής μεθόδου συντονισμού κατά την ανάπτυξη της μεταναστευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ζητεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να υιοθετήσει τις προτάσεις της Επιτροπής στον εν λόγω τομέα,

2.3 καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συστήσει ομάδα στην οποία θα συμμετέχουν μέλη των Γενικών Διευθύνσεων των οποίων οι πολιτικές και οι δράσεις αφορούν τους υπηκόους τρίτων χωρών έτσι ώστε να ενσωματωθεί και να συντονισθεί αποτελεσματικότερα η υπάρχουσα δραστηριότητα,

2.4 ζητεί να δημοσιευθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ερευνητικό πρόγραμμα που να καλύπτει τις ελλείψεις της έρευνας που αναφέρονται στη μελέτη,

2.5 ζητεί να αυξηθούν σημαντικά οι πόροι του προγράμματος INTI, έτσι ώστε οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να μπορούν να συμμετέχουν σε περισσότερα διεθνικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και αφορούν στην κοινωνική ένταξη των μεταναστών,

2.6 δίδει έμφαση στον σημαντικό ρόλο της μετανάστευσης όσον αφορά την κάλυψη των ελλείψεων δεξιοτήτων και ζητεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να αναπτύξει αποτελεσματικές πολιτικές πρωτοβουλίες συμπεριλαμβανομένης της πρόσληψης υπηκόων τρίτων χωρών για επιστημονική έρευνα,

2.7 τονίζει τη δυνατότητα να χαραχθούν κατάλληλες αναπτυξιακές πολιτικές σε τρίτες χώρες. Είναι, εξάλλου, σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη στις μελέτες για τη μετανάστευση τα νέα χαρακτηριστικά των μεταναστευτικών ροών, όπως το αυξημένο ποσοστό των γυναικών, που είναι πολύ σημαντικά για τη διαμόρφωση, την ανάπτυξη και την εφαρμογή των πολιτικών στον τομέα της μετανάστευσης,

2.8 ζητεί την πλήρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών για την ανάπτυξη αξιόπιστων και συγκρίσιμων στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

2.9 επιδοκιμάζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έναρξη εμπεριστατωμένης διαδικασίας διαβούλευσης για την

πράσινη βίβλο για μια κοινοτική προσέγγιση της διαχείρισης της οικονομικής μετανάστευσης (COM(2004) 811 τελικό) και υπενθυμίζει στην Επιτροπή ότι είναι απαραίτητο να διαβουλευτεί διεξοδικά μαζί της και με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές για την εν λόγω διαδικασία,

2.10 φρονεί ότι είναι απαραίτητη η ανάληψη επείγουσας δράσης για την περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης και του Παρατηρητηρίου με την πλήρη συμμετοχή, και πάλι, των τοπικών και περιφερειακών αρχών,

2.11 ανησυχεί για τη βραδύτητα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να αναπτύξει μια ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική και για τις δράσεις που αποφασίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε τον Οκτώβριο 1999. Η Επιτροπή των Περιφερειών, έχοντας υπόψη τις εν λόγω ανησυχίες, τονίζει ότι είναι ανάγκη να λαμβάνονται ταχέως οι αποφάσεις για θέματα που εκτίθενται στο πρόγραμμα «Χάγη».

Βρυξέλλες, 13 Απριλίου 2005

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Peter STRAUB

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με την Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περί της οργανωμένης εισόδου στην ΕΕ ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας και ενίσχυσης της δυνατότητας προστασίας των περιοχών καταγωγής: «Βελτίωση της πρόσβασης σε βιώσιμες λύσεις»

(2005/C 231/07)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

Έχοντας υπόψη την Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περί της οργανωμένης εισόδου στην ΕΕ ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας και ενίσχυσης της δυνατότητας προστασίας των περιοχών καταγωγής: «Βελτίωση της πρόσβασης σε βιώσιμες λύσεις» COM (2004) 410 τελικό,

Έχοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 25ης Αυγούστου 2004 να ζητήσει τη γνωμοδότησή της επί του θέματος αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 265, πρώτο εδάφιο της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

Έχοντας υπόψη την απόφαση του Προέδρου της στις 5 Απριλίου 2004 να αναθέσει την κατάρτιση του σχεδίου αυτής της γνωμοδότησης στην επιτροπή «Εξωτερικές Σχέσεις»,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63 παράγραφος 2, περίπτωση β),

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης και ιδίως τα άρθρα II-61, II-78, II-79 και III-266, III-267 και III-268,

Έχοντας υπόψη τη σύμβαση της Γενεύης σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31 Ιανουαρίου 1967,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της προεδρίας για το πρόγραμμα της Χάγης: ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδιαίτερα τις ειδικές κατευθύνσεις για το άσυλο, τη μετανάστευση και την μεθοριακή πολιτική (σημ. 1.2) και την εξωτερική διάσταση του ασύλου και της μεταναστεύσεως (σημ. 1.6),